

[Forsvarsministeren]

skal virke krigsforebyggende allerede gennem selve deres eksistens. Ingen forestiller sig, at de kan bruges til at vinde en krig i nogen meningsfuld betydning af dette ord.

Jeg skal dog forsøge en lidt nærmere beskrivelse af de NATO-mekanismer, der træder i funktion i en situation, hvor alliancen måtte blive tvunget til at overveje brugen af atomvåben i selvforsvar. Det bør nok først fastslås, at konsultationer mellem medlemslandene er en løbende proces, som også foregår i fredstid, og som tillægges stor betydning af alle medlemslande.

I tilfælde af en krise vil disse generelle konsultationer selvsagt blive intensiveret, og under krig vil de pågå kontinuerligt. Herunder kunne de eventuelt på et givet stadium komme til at omfatte spørgsmålet om NATOs brug af atomvåben, og for sådanne konsultationer gælder der særlige regler, der til sikrer, at disse helt vitale spørgsmål gives den mest indgående behandling, således at alle synspunkter, hvad enten det er politiske eller militære, kan komme til orde.

Det er, som det også er forespørgerne bekendt, en væsentlig forudsætning i disse procedurer, at der bl.a. skal tages særligt hensyn til synspunkterne hos de NATO-lande, hvis territorium er berørt. I øvrigt ville Danmark jo altid i forbindelse med en beslutning om at modtage allierede atomvåben have mulighed for at træffe de yderligere aftaler, som måtte skønnes nødvendige vedrørende disse våben.

Som bekendt er det også den danske politik på atomvåbenområdet, at vi ikke under de nuværende omstændigheder, dvs. i fredstid, tillader placering af atomvåben på dansk territorium. En eventuel beslutning om modtagelse af sådanne våben vil derfor kræve folketingets samtykke.

Hvad specielt angår Baltaps eventuelle brug af atomvåben, kan jeg forsikre forespørgerne om, at danske konstitutionelle rettigheder og forpligtelser er fuldt ud tilgodeset gennem de nukleare konsultationsprocedurer, som jeg tidligere har beskrevet. Men helt bortset herfra skal jeg gøre opmærksom på, at det påhviler enhedskommandoen at indhente værtslandets samtykke til militære tiltag af vital betydning for vedkommende land, og hertil hører selvsagt anvendelse af atomvåben på eller fra dansk område.

Lad mig så endelig sige, at jeg mener, vi ikke bør undervurdere betydningen af et forud udviklet regelsæt, der er indgående analyseret og drøftet, uanset at det unægtelig vil dreje sig om skæbnetunge beslutninger.

Jeg tror, det er rigtigt og nyttigt, at Danmark også er deltager i den nukleare planlægning, således som det til stadighed har været skiftende regeringers klare holdning.

Den egentlige betryggelse, der er at hente i et alliancefællesskab, beror jo i sidste ende på de sammenfaldende interesser og på den tillid, der eksisterer som en kendsgerning mellem medlemslandene. Hvis udgangspunktet er en fundamental mistillid, sådan som det er forespørgernes, vil man kun kunne se risici og usikkerhedsmomenter, men for et flertal i folketinget og befolkningen er der ingen alternativer til det danske alliancemedlemskab gennem vort samarbejde med de andre allierede, og gennem udformningen af den fælles vedtagne strategi, der forudsætter militær trofærdighed, har vi i mere end én generation sikret freden i vor del af verden. Denne politik er VS og SF uenig i. Det er deres ret, og vi andre har ret til at være uenige med dem.

Forhandling

Albrechtsen (VS):

Desværre er det alt for ofte sådan, når vi stiller en forespørgsel til forsvarsministeren, at vi faktisk får mindre at vide, end vi vidste i forvejen, og at vi selv må medbringe de nødvendige oplysninger til debatten.

Ministerens besvarelse i dag ændrer ikke på denne tilstand, desværre, men debatten er jo langtfra slut, og jeg vil så håbe, at ministeren vil svare konkret på i hvert fald fire og muligvis flere spørgsmål, som jeg om lidt vil stille ham.

Ministeren minder mig egentlig lidt om den berømte sfinks i Egypten med dette uudgrundelige ansigtsudtryk, hvis budskab alle dage må forblive en gåde.

I december 1985 stillede jeg ministeren følgende spørgsmål: »Hvad agter regeringen at gøre ved det problem, at Danmark ikke kan regne med at få indflydelse på USA's og eventuelt Storbritanniens brug af atomvåben på dansk territorium?« Et egentligt svar fik jeg ikke, men ministeren sendte dog følgende orakelbudskab: